

BILAGA 2

Motiverat yttrande från Sveriges riksdag

Riksdagen har prövat om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen (COM(2017) 797) strider mot subsidiaritetsprincipen. Riksdagen anser att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen. Skälen till riksdagens bedömning är följande.

Riksdagen konstaterar inledningsvis att det är fråga om ett sådant lagstiftningsutkast som omfattas av bestämmelserna om subsidiaritet i artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen. EU ska enligt artikel 153.1 b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom bl.a. området arbetsvillkor för att uppnå målen i artikel 151 som bl.a. innefattar att förbättra levnads- och arbetsvillkor.

Riksdagen menar att det är centralt att medlemsstaternas befogenheter på det arbetsrättsliga området värnas i EU-arbetet. Det har varit en grundbult i det svenska förhållningssättet till EU ända sedan vi gick med i unionen. Utgångspunkten måste således även i fortsättningen vara att frågor inom det arbetsrättsliga området som saknar en tydlig gränsöverskridande dimension i första hand bör hanteras på nationell nivå.

Riksdagen har visserligen förståelse för att det kan finnas behov av en uppdatering av upplysningsdirektivet. Riksdagen konstaterar att upplysningsdirektivet antogs för snart 30 år sedan och att det kan finnas skäl för ändringar så att det bättre speglar den verklighet som finns i dag på arbetsmarknaden. Förslaget till nytt direktiv går dock längre än så eftersom det bl.a. föreskriver nya materiella rättigheter och innehåller definitioner av arbetstagar- och arbetsgivarbegreppen.

Riksdagen noterar att parterna på den svenska arbetsmarknaden, såväl arbetstagar- som arbetsgivarorganisationerna, i skrivelser till regeringen har anfört att förslaget inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Riksdagen delar parternas bedömning att direktivförslaget innebär ett ingrepp i den svenska arbetsmarknads-modellen. Den svenska arbetsmarknaden präglas av att det är arbetsmarknadens parter som bär det huvudsakliga ansvaret för att reglera villkoren på arbetsmarknaden. Modellen med ansvarstagande parter har varit gynnsam för Sverige och inneburit en arbetsmarknad och ekonomi som utvecklats väl över tid. De frågor som regleras i direktivförslaget är i Sverige i huvudsak lösta genom kollektivavtal på företagsnivå, branschnivå och/eller nationell nivå. Riksdagen ser en tydlig risk att de föreslagna reglerna skulle kunna innebära störningar på Sveriges väl fungerande system.

Riksdagen står vidare bakom uppfattningen att det är på nationell nivå som arbetstagarbegreppet i förhållande till de olika systemens särart bäst kan försvaras och utvecklas. Riksdagen utesluter inte heller att en definition av arbetstagarbegreppet på EU-nivå skulle kunna få effekter på andra områden än det arbetsrättsliga. Det skulle t.ex. kunna röra sig om områden där

medlemsstaterna har exklusiv kompetens. Konsekvenserna av förslaget är svåra att överblicka.

Riksdagen välkomnar intentionen i direktivförslaget, att det är angeläget att skapa tydliga och förutsägbara arbetsvillkor och att dessa bör anpassas till hur arbetsmarknaden utvecklas. Riksdagen delar också kommissionens bedömning att det finns ett gemensamt intresse av en ökad konvergens uppåt av arbets- och levnadsförhållanden för medborgarna i EU:s medlemsstater. Däremot menar riksdagen, till skillnad från kommissionen, att inte alla åtgärder som direktivet föreslår vidtas mest effektivt på EU-nivå. Eftersom förutsättningarna och systemen skiljer sig åt väsentligt mellan EU:s medlemsstater regleras flera av frågorna som omfattas av direktivförslaget bäst på nationell nivå. Det finns inte heller någon tydlig gränsöverskridande dimension i de frågor som avses regleras.

Riksdagen anser mot denna bakgrund att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen och lämnar härmed ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.